

Bryssel den 9 april 2026
(OR. en)

7982/26

AGRI 245
AGRIFIN 74
FORETS 49
PROCIV 70
ENV 317

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Jordbrukets och den hållbara skogsförvaltningens strategiska betydelse för att stärka förebyggande av och motståndskraft mot skogs- och vegetationsbränder – Information från kommissionen – Diskussion

I kommissionens meddelande om integrerad riskhantering för skogs- och vegetationsbränder (dok. 7652/26) behandlas ekologiska, ekonomiska, kulturella och sociala dimensioner i hela riskhanteringscykeln (förebyggande, beredskap, insatser och återhämtning). Meddelandet är en respons på det brådskande behovet av att agera i fråga om riskhanteringen för skogs- och vegetationsbränder och för samman alla politikområden och aktörer i en gemensam strategi för att minska risken för sådana bränder. Det bygger på samråd med EU:s institutioner och organ, medlemsstaterna, experter, berörda parter och den akademiska världen och syftar till att stärka samarbetet med dem för att ta itu med växande utmaningar när det gäller risken för skogs- och vegetationsbränder.

Skogs- och vegetationsbränderna i EU blir allt vanligare, allt mer omfattande och orsakar allt större skada, vilket skapar betydande sektorsövergripande risker. Enligt uppgifter ledde 2025 års brandsäsong till att över en miljon hektar i EU brann upp, ett område som är större än Cypern. Detta innebär en historiskt hög nivå för områden i EU som drabbas av skogs- och vegetationsbränder. Under fyra av de senaste fem åren har den brandskadade arealen överskridit det historiska genomsnittet, samtidigt som även brandintensiteten har ökat. Skogs- och vegetationsbränder förekommer inte längre endast i södra Europa utan påverkar också kontinentens centrala, nordliga och östliga regioner. Det rör sig om en trend med omfattande konsekvenser, bland annat förlust av människoliv, skador på ekosystem, försämrad luftkvalitet, markförstöring, förlust av biologisk mångfald och negativ inverkan på jordbruk, skogsbruk och infrastruktur. EU:s årliga ekonomiska skador till följd av skogs- och vegetationsbränder uppskattas till omkring 2,5 miljarder euro.

Klimatförändringen är en av de huvudsakliga orsakerna till att värmeböljor, torka och höga temperaturer uppträder allt oftare, vilket skapar förhållanden som gynnar antändning och spridning av dessa bränder. I takt med att markanvändningen har förändrats, naturliga ekosystem har förstörts, landsbygden har avfolkats och traditionella arbetssätt övergivits har bränsleackumuleringen tilltagit. Städernas utbyggnad i skogsområden har samtidigt ökat exponeringen för skogs- och vegetationsbränder. Upp till 96 % av alla skogs- och vegetationsbränder orsakas av mänsklig verksamhet, som därmed utgör deras huvudorsak. Bränderna orsakas vanligtvis av gnistor från infrastruktur eller avsiktliga handlingar.

Bränsleackumulering till följd av okontrollerad vegetation ökar sannolikheten för stora skogs- och vegetationsbränder. Därför spelar jordbrukare, skogsbrukare och landsbygdssamhällen en avgörande roll för att förebygga dessa bränder. Aktiva och hållbara markförvaltningsmetoder som bete, gallring av skog, artdiversifiering och mer variationsrika landskap är viktiga faktorer när det gäller att minska skogs- och vegetationsbrändernas intensitet och bromsa spridningen av bränder.

EU tillhandahåller finansieringskällor för förebyggande, beredskap, insatser och återhämtning. För att säkerställa effektivitet behöver denna finansiering spåras bättre och användas mer strategiskt. Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken har stöd riktats till markbaserat förebyggande av skogs- och vegetationsbränder och återställande. Det föreslås att de instrument som för närvarande finns tillgängliga, bland annat de som är avsedda för restaurering av skog och jordbruksmark efter naturkatastrofer, ska användas även fortsättningsvis under programperioden 2028–2034. Andra åtgärder, såsom restaurering av natur, även i våtmarker och skogsområden, bidrar också till motståndskraft mot bränder genom att förbättra de relevanta ekosystemens hälsa och minska effekterna av torka.

Medlemsstaterna bär huvudansvaret för att, tillsammans med regionala myndigheter och markförvaltare, hantera skogs- och vegetationsbränder, medan EU ger stöd genom finansiering, data och kunskapsutbyte.

För närvarande inverkar faktorer som inkonsekventa data, föråldrade riskkartor, suboptimal modellering av föränderligt brandbeteende och begränsad integrering av gränsöverskridande och samlade riskbedömningar menligt på effektiviteten i politiken för förebyggande av skogs- och vegetationsbränder.

I detta syfte finns det redan EU-verktyg för övervakning och tjänster för tidig varning, såsom Copernicus och det europeiska informationssystemet för skogsbränder (Effis), och medlemsstaterna uppmanas att använda dem på ett systematiskt sätt för att stödja riskhanteringen för skogs- och vegetationsbränder samt att låta sig vägledas av dem vid beslut om vilka projekt som behöver finansiering. Kommissionen vill förbättra dessa verktyg och utveckla en standardiserad riskmodellering på EU-nivå. Medlemsstaterna uppmanas att verka för att det införs åtgärder för markbaserat förebyggande av skogs- och vegetationsbränder och att förbättra systemen för tidig varning, övervakningen av bränder, modelleringen av brandbeteende, riskbedömningen och användningen av högupplösta data för beslutsfattande.

Med tanke på den stora andel skogs- och vegetationsbränder som orsakas av mänsklig verksamhet har beteendeförändringar en avgörande betydelse. Tillgång till riskinformation och riktad kommunikation kan bidra till förebyggande insatser. Beredskapsåtgärder omfattar evakueringsplanering, samhällsengagemang och utbildning.

I vissa regioner saknas utrustning och personal med tillräcklig utbildning. Brandmän behöver lämplig skyddsutrustning och utbildning och lämpligt stöd. EU uppmuntrar till motåtgärder som vidtas genom unionens civilskyddsmekanism, inbegripet förhandsutplacering av brandmän och utveckling av en gemensam luftburen flotta för skogsbrandsbekämpning (rescEU). Ytterligare insatser är inriktade på att förbättra interoperabiliteten, utbildningen och den analytiska kapaciteten.

Det cypriotiska ordförandeskapet är medvetet om behovet av ytterligare åtgärder i denna fråga och har, mot bakgrund av kommissionens meddelande om integrerad riskhantering för skogs- och vegetationsbränder, för avsikt att underlätta arbetet med rekommendationen om integrerad hantering av skogs- och vegetationsbränder som kommissionen tillkännagav i sitt ovannämnda meddelande. På grund av dess övergripande innehåll kommer rekommendationen att diskuteras i rådet (allmänna frågor). Med tanke på vikten av att stärka kopplingen mellan förebyggande, beredskap, insatser och återhämtning samt det stöd som tillhandahålls genom EU:s och medlemsstaternas åtgärder för ett effektivt genomförande uppmanar ordförandeskapet ministrarna att diskutera följande frågor för att bidra till denna process:

- *Hur anser Ni att man genom den gemensamma jordbrukspolitiken och i kombination med andra EU-instrument, kan gå tillväga för att bättre stödja jordbrukare, skogsbrukare och landsbygdsområden när det gäller att förebygga och hantera risker för skogs- och vegetationsbränder, bland annat genom bättre incitament för markförvaltningsmetoder som leder till en minskad bränsleackumulering och mer motståndskraftiga landskap? Hur kan detta stöd förbättras ytterligare genom ökad offentlig finansiering utöver ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken?*
- *Hur anser Ni att man, med tanke på att skogs- och vegetationsbränderna blir allt intensivare och allt vanligare i hela Europa, kan uppmuntra till hållbar skogsförvaltning och stärka restaurering och hur kan förebyggande av risker för skogs- och vegetationsbränder bättre integreras i nationell skogspolitik, restaureringsplaner och markanvändningsplanering, i synnerhet i kontaktytorna mellan vildmark och städer och i områden som påverkas av nedläggning av jordbruksmark, i syfte att öka resiliensen och skydda landsbygdsamhällen och ekosystem?*